

Լափազա. — (անդ) :
Կոպիկոն. — լատ. *Scolopendrium of-
ficinale*. (անդ) :

Եղափրունց. — լատ. *Aspidium*. (անդ) :
Արքիփիունց. — լատ. *Filix faemina*.
(անդ) :

Փիփունց. — լատ. *Aspidium aculea-
tum*. (անդ) :

Տրմեղաշ. — լատ. *Lysimachi punc-
tata*. (անդ) :

Կմեղաշ կամ Տմետաշ. — լատ. *Salvia
verticellata*. (անդ) :

Փիկնուղ. — լատ. *Spiraea aruncus*.
(անդ) :

Խիփուկ. — լատ. *Argyrolobium caly-
cinum*. (անդ) :

Մրմռնուկ. — լատ. *Silene*. (անդ) :

Խնկածաղիկ. — լատ. *Trifolium pro-
cumbeus*. (անդ) :

Մլմուկ. — լատ. *Geranium*. (անդ) :

M. PAUL SINTENIS

Գազ. — լատ. *Acantolimon*. — վ. Կիւ-
միւշիանէ (Սթամբուլ) :

(խնկածաղիկ). Անթառափ. — լատ. *He-
lichrisum*. — վ. Կիւմիւշիանէ (Զիդանտս
տաղ) :

Մեքրիկ. — լատ. *Satureja*. — Տրա-
պիզոն (Ճէփլիլիք) :

Ունտաշ. — *Teleckia speciosa*. — վ.
Տրապիզոն (Սումէլա) :

Հայրուսակի մեծարդոյ հեղինակն այս ա-
մենայն բուսոց բուն բնավայրը չի յիշեր, այլ
միայն գաւառը, « կը գտնուի ի Պոնտոս »
ըսելով. վասն զի զայս կը պահանջէ արդէն
այսպիսի երկասիրութիւն մը, ինչպէս կ'ընեն
ընդհանրապէս ամենայն բուսաբանական բա-
ւարանաց հեղինակը :

Վերջիջեալ ակըմբէն գտա՝ աղգին սիբիլի
Նահապետին, սոյն քաղաքէն Տիգրան Ալա
Ղազարոսեան՝ ուղարկած է ցանկ մի գաւա-
ռական անուանց բուսոց :

Յիշեալ ամենայն ծաղիկը, քայք և նիւ-

թական բուսաբանք, նորա յորելինի առթիւ
եղած ընծայից մէջ շատ հաճոյական անցան :

Հ. Սիմոն Երեւ.

Ողերձին բառերուն մեկնադրանք.

1. Մենք. — 2. Ո՛ր, ոք, մէկը. — 3. Զեմք. —
4. Մարդիկը. — 5. Յարգել, պատուել. — 6. խորհուրդ կազմել. — 7. Նայիս աշել, նայել. —
8. Հարուստ. — 9. Այսպէս. — 10. Զափ. —
11. Բահք. — 12. Երբոր. — 13. Կարդայ. —
14. Զարմանալ. — 15. Այն ատենը. — 16. Ը-
սաւ. — 17. Անոր. — 18. Գրել. — 19. Սկսել.
— 20. Լիճնալ. — 21. Նուէր. — 22. Ինչպէս.
— 23. Ըսենք. — 24. Քիթեռի. — 25. Ան-
դին. — 26. Ասդին. — 27. Տափարակ ուղղու-
թեամբ. — 28. Զերծուել, ճամբայ ելնել. — 29. Տեսակ մը կակուղիկ փաւշ, այծերու ուտելիք.
— 30. Բերաւ. — 31. Տեսակ մը թիփր, որոց
ծաղիկներէն մեղր կը հաւաքեն մեղուք. — 32. Ափ.
— 33. Գիրք. — 34. Եթէ կրնայինք. — 35. Նուէր,
մասնաւորապէս հարսանեաց, հիւանդ-
սեռի. — 36. Բաղոր :

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ՆԱԽԱԵՏԱՐԱՆԸ

Հեռեկալ անակնունելի գիտութիւն կը կարգանք
« *Sema'ne catholique* »-ի ապրիլ 10 քառոյն մէջ :

« Ուսուցիչն Աբրաո ծանուցած է այս վեր-
ջին օրերս Լոնդրայի աստուածաբանական
Դպրոցին, թէ Եգիպտոսի հետազոտութեանց
համար (Egyptian exploration fund) սահմանուած գիտունք՝ հետազոտել են Բրի-
տանական թանգարանի (British-Museum) հոգաբարձուս, առանց ուրիշ մանրամասնու-
թիւններ յաւելլու, թէ քրիստոնէական հը-
նութեան ամենէն հաշակաւոր գրքերէն մին
գտնուած է յԵգիպտոս :

Յիշուի այս գիւտն արժանի է ամենայն
մտադրութեան, վասն զի ժողովածոյ մ'է
Յիսուսի խօսքերուն Logia Kyriaka, որ
ըստ կարծեաց ամենայն գիտնոց՝ կանխած է
քան զհրաւարականութիւն աւետարանաց :

Թէ արեւօք այս գտնուածը բուն նախա-
ւետարանն է, թէ Պապիսա Կաթիկոսոսին
գիրքն է, որ յի գարուս՝ անոր վրայ մեկ-
նութիւն մը տուած էր, շատով կը տեղեւ :

կանոններ: Բայց ամենայն կերպով այս դիտարկման լոգոս կը սփռէ քրիստոնէութեան ծաղկման պատմութեան վրայ: Այս Logia Kyriakos արարեալն, եթէ հաւատարմութեան համարինը իշխեցին հաղորդած աւանդութիւնը, Մատթէոս աւետարանին գրածն է, որ նոյն ինքն ժողոված է երբայական լեզուով Յիսուսի խօսքերը, աւելցնելով մի քանի պատմական մանրամասնութիւններ: Այս մի խնդիր այնչափ չէ վառած կրօնական բննադատութիւնը այս պարտաւ ընթացքին մէջ, և ոչ ալ պատճառ եղած անխիւս և հանճարեղ մեկնաբանութեանց:

Logia-ի հրատարակութիւնը պիտի ճշմարտէ պատմական կարծեաց իրաւացի լինելը, և առանց փոփոխելու աւետարանական պատմութեան հիմունքը, պիտի յաւելու սակայն շատ կարեւոր տեղեկութիւններ քրիստոնէութեան սկզբանց վրայ: Որուն համար աւետարանութիւն չենք համարի խօսիչ այս պիտի մեծ պիտի մը վրայ, որուն վրայ անտարակայ՝ նորէն պիտի դառնանք յաջորդ թերթերով »:

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Բ Ա Կ Ա Ն Ք

ԱՐԾ. ԶՈՂԱՆԵԱՆԻ « ՀԱՅ ՍԵՂԳԵ ԵՒ ԻՒՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ », ԵՒ « ՀԱՅԲ » ԲԵՐԹԻ ԽՄԱՐԱԳԻՆ ԱՌԱՋԱՐԿԱՆ ԵՎՈԼՈՒՄ ԲԱՆԻ ԼՈՒՍՈՒՄՆ »:

Այնչափ աղետալի երեւոյթից հետ, որք ժամանակէ մ'ի վեր մահացու կը խոցեն օ եւ է զգայուն մարդու սիրտ, գէթ այս միութարական կէտն այլ կայ, որ այդ առթիւ եւրոպացի մամուլն դարձուց իրեն ուշը զէպ յարեւելս, որ մինչեւ ցարդ անթափանց ջողով մի ծածկուած էր իւրմէ, եւ ուր՝ իւր սպասածին հակառակ՝ սրտով, մարմով եւ բարոյք աշնուական, եւ իրեն մերձաւոր եւ միջոց ժողովուրդ մի ճանչցաւ եւ քարոզեց զհայն, ընդունակ բարձր զարգացման եւ քաղաքականութեան: Մամուլին այդ ձայնն հզօր արձագանգ գտաւ ժողովրդոց որտե՛ն մէջ,

որ եւ ջերմ համակրութեամբ լի՝ բուռն մըղում մի զգացին ձեռք կարեւորելու անողնական թշուառութեան: Բայց նոցա անսիրտ զեկավարը՝ ոչ միայն չյարգեցին այդ զգացումը՝ այլ եւ ոստիկան ըրին ի նախատինա բովանդակ մարդկութեան: Սակայն չկրցան նոցա արդեւոյ այն լոյսը, որ հետզհետէ կը ծագէր նոյն ժողովրդեան անցեալ եւ ներկայ յիշատակաց վերայ, եւ որ միշտ անելու հետ է՝ խոտախալով իրեն հեռաւոր՝ բայց պայծառ ասպարէզ մի: Այդ լուսոյ նշոյլները առաջին անգամ փայլեցուց յայտ եւրոպէի՝ նոյն թակ եւրոպեացեան կրկին աղգային հաստատութեանց մեծ Հեղինակն, որոյ զօրին վերայ գրուած էին կրօնք եւ գիտաշինք, — երկու ազնուական թեւք մարդկութեանս, — եւ այդ զօրին ներքեւ ժողովեցան խումբ խումբ ժիր զործիչներ, որոց միակ ջանքն եղաւ գործադրել իրենց Հեղինակին նշանաբանը: Յաջորդեցին ապա այլեւայլ անհամանք, որք աւելի կամ պակաս լոյս սփռեցին, ոմն՝ անցեալը հռչակելով, այլ ոք՝ ներկայն կարգաւորելու ուշ զնելով, ուրիշ մ'այլ՝ ազգայն ազահոյելով, որոնց ամենուն երախտապարտ պէտք է լինի մեր ապագայ սերունդին: Այդ անհամանքուն մէջ զասելի են, — ի բաց առեալ ուրիշ շատը՝ որք արդէն ծանօթք են ամենուն իրենց զբաղան զործծնութեամբ, — պր. Տիգրան Երկաթ եւ պր. Արշակ Զօլանեան, եռանդուն երիտասարդք, որոց միակ նպատակն է՝ գիտական յօգուածներով զազգիական ուսումնասիրելից մէջ՝ մեր զբաղանութեան եւ սլատմութեան մեծ կողմերը ծանօթացնել Եւրոպայոյ: Վերջինս, շատ ժամանակ չկայ, Պարթուս Ալիսարհաբադեան ընկերութեան զահլճին մէջ, նախագահութեամբ Գաղղիական ձեմարաքի հռչակաւոր կաճաւորք պր. Անտու Ֆրանսի, ընդարձակ բանաստեղծութիւն մ'ըբաւ՝ ախորժիւի սոնով՝ մեր ազգին Պատմութեան, Հին եւ նոր գրականութեան, եւ այլն, վերայ խօսեցնելով, որ եւ յետոյ առանձին պարկով, 90 էջերէ հարգմամբ, լոյս տեսաւ հանդիման զը. Նախագահին համառօտ նախաբանով եւ վերջաբանով:

Բովանդակ վերոյթիւնն երեք զատ մասերու